YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

13 päivänä syyskuuta 2007 *

Asiassa C-458/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on esittänyt 16.11.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 29.12.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Mohamed Jouini,

Okay Gönen,

Hasan Bajric,

Gerald Huber,

Manfred Ortner,

Sükran Karacatepe,

Franz Mühlberger,

Nakil Bakii,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Hannes Kranzler,

Jürgen Mörth,

Anton Schneeberger,

Dietmar Susteric,

Sascha Wörnhör,

Aynur Savci,

Elena Peter,

Egon Schmöger,

Mehmet Yaman,

Dejan Preradovic,

Andreas Mitter,

Wolfgang Sorger,

Franz Schachenhofer,

Herbert Weiss,

Harald Kaineder,

Ognen Stajkovski ja

Jovica Vidovic

vastaan

Princess Personal Service GmbH (PPS),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit E. Juhász, G. Arestis, J. Malenovský (esittelevä tuomari) ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.12.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Jouini ym., edustajinaan Rechtsanwalt E. Frischenschlager ja Rechtsanwalt D. Gallistl,

– Princess Personal Service GmbH (PPS), edustajanaan Rechtsanwalt G. Minichmayr,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään C. Pesendorfer ja G. Hesse,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja J. Enegren,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.3.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 12.3.2001 annetun neuvoston direktiivin 2001/23/EY (EYVL L 82, s. 16) 1 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Jouini ja 24 muuta kantajaa ja Princess Personal Service GmbH (PPS) -yhtiö (jäljempänä PPS) ja joka koskee palkkasaatavien maksamista ja sitä, että näiden saatavien laskemiseksi todetaan, että työsuhteet on luovutettu PPS:lle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivillä 2001/23 kodifioidaan työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14.2.1977 annettu neuvoston direktiivi 77/187/ETY (EYVL L 61, s. 26), sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna 29.6.1998 annetulla neuvoston direktiivillä 98/50/EY (EYVL L 201, s. 88; jäljempänä direktiivi 77/187).

4 Direktiivin 2001/23 kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Oikeusvarmuuden ja avoimuuden vuoksi on ollut tarpeen, että luovutuksen oikeudellista käsitettä selkeytetään ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Selkeyttämisellä ei kuitenkaan ole muutettu direktiivin 77/187/ETY soveltamisalaa sellaisena kuin se on Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnan mukaan."

5 Direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään seuraavaa:

"a) Tätä direktiiviä sovelletaan yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovuttamiseen toiselle työnantajalle sopimukseen perustuvan luovutuksen taikka sulautumisen kautta.

b) Jollei a alakohdasta ja tämän artiklan jäljempänä olevista säännöksistä muuta johdu, tässä direktiivissä tarkoitettuna luovutuksena pidetään oman identiteettinsä säilyttävän taloudellisen yksikön luovuttamista, jolla tarkoitetaan pää- ja sivutoimisen taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi järjestettyä resurssikokonaisuutta."

6 Direktiivin 2001/23 2 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön työsopimuksen tai työsuhteen määritelmän osalta.

Jäsenvaltiot eivät saa kuitenkaan olla soveltamatta tätä direktiiviä työsopimukseen tai työsuhteeseen yksinomaan seuraavien seikkojen perusteella:

– –

c) kyseessä ovat [määräaikaisessa tai tilapäisessä työsuhteessa olevien työntekijöiden työturvallisuuden ja -terveyden parantamisen edistämistä koskevien toimenpiteiden täydentämisestä 25.6.1991 annetun] direktiivin 91/383/ETY [(EYVL L 206, s. 1)] 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tilapäiset työsuhteet ja luovutettu yritys, liike tai sen osa on tilapäisen työsuhteen työnantajana toimiva yritys tai sen osa."

7 Direktiivin 2001/23 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Ne luovuttajan oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat luovutuksen tapahtuessa voimassa olleesta työsopimuksesta tai työsuhteesta, siirtyvät tällaisen luovutuksen seurauksena luovutuksensaajalle.

– –"

8 Direktiivin 2001/23 edellä mainittujen 1 artiklan 1 kohdan, 2 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan 1 kohdan säännösten sanamuoto on lähtökohtaisesti samanlainen kuin direktiivin 77/187 1 artiklan 1 kohdan, 2 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto.

Kansallinen lainsäädäntö

9 Työsopimusoikeuden mukauttamisesta annetun lain (Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz; BGBl. 459/1993) 3 §:ssä säädetään, että kun liiketoiminnan osa luovutetaan uudelle omistajalle, tälle siirtyvät työnantajana kaikki luovutuksen ajankohtana voimassa olleisiin työsuhteisiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Henkilöstöä vuokraavaa yritystä Mayer & Co GmbH (jäljempänä Mayer), joka oli olemassa vuodesta 1976 lähtien, johti viimeksi PPS:n nykyinen elinkeino-oikeudellinen toimitusjohtaja, joka toimi toimitusjohtajana. Hän on naimisissa PPS:n kaupallisoikeudellisen toimitusjohtajan kanssa, joka myös työskenteli Mayerissa toimistotehtävissä.

11 Mayerin yhden pääasiakkaan pyynnöstä viimeksi mainittu työntekijä laati vuonna 2001 liikestrategian, jossa myös hänen aviopuolisonsa avusti häntä. Tämän yrityksen taloudelliset ongelmat olivat jo tiedossa. Kun asiakas hyväksyi uuden strategian, aviopuolisot sopivat tämän asiakkaan kanssa, että tämän strategian toteuttaa uusi samantyyppistä taloudellista toimintaa varten perustettava yritys, koska vanhassa Mayer-yrityksessä oli hyvin hankala toteuttaa rakennemuutoksia.

12 Tämä uusi henkilöstöä vuokraava yritys, PPS, perustettiin vuoden 2002 alussa. Aviopuolisot ottivat vastaan elinkeino-oikeudellisen toimitusjohtajan ja kaupallisoikeudellisen toimitusjohtajan tehtävät. He pyysivät mainitun pääasiakkaan tarpeen vuoksi tältä osin toimivaltaista Mayerin sivuliikkeen johtajaa tekemään 40:lle tälle pääasiakkaalle vuokratulle työntekijälle ehdotuksen siitä, että nämä siirtyisivät mahdollisimman pian PPS:n palvelukseen, mikä myös tapahtui.

13 Työntekijöiden työtehtävät asiakkaan palveluksessa eivät millään tavoin muuttuneet. Työsuhteet Mayeriin lopetettiin sitä vastoin 30.11.2002 ja työsuhteet PPS:n kanssa alkoivat 1.12.2002. Myös muita asiakkaita luovutettiin tällä tavalla, jolloin niiden kyseisten työntekijöiden määrä vaihteli tapauskohtaisesti vain kolmesta tai neljästä työntekijästä yhdeksään. Myös yksi sivuliikkeen johtaja ja jotkut asiakasneuvojat siirtyivät PPS:n palvelukseen. Viimeksi mainittu otti palvelukseensa yhteensä noin kolmasosan Mayerin työntekijöistä ennen sen asettamista konkurssiin.

14 Pääasian kantajat, jotka siirtyivät PPS:n palvelukseen, vaativat viimeksi mainitulta Mayerin maksamatta jättämiä palkkasaatavia ja heidän saataviensa laskemista varten sen toteamista, että työsuhteet ovat siirtyneet PPS:lle. Kyse on erityisesti vuokratyöntekijöistä, jotka annetaan asiakkaiden käyttöön työntekijöinä, nosturin-

kuljettajina ja asentajina. He perustivat vaatimuksensa siihen tosiseikkaan, että on tapahtunut liikkeen luovutus ja että PPS:n pitäisi näin ollen "liiketoiminnan jatkajana" taata vanhojen saatavien maksaminen ja ottaa huomioon aikaisemmat työskentelykaudet.

15 PPS ei suostunut näihin vaatimuksiin, vaan väitti, ettei ollut tapahtunut liikkeen luovutusta ja että se ei ollut tehnyt mitään sopimusta Mayerin kanssa. Pääasian kantajien siirtyminen tälle yritykselle oli sen mukaan toteutettu henkilöstönvuokra-alalla tavanomaisella tavalla. Sen mukaan ei ollut mahdollista yksilöidä PPS:lle siirtynyttä liikettä tai "liiketoiminnan osaa".

16 Koska alioikeutena asiaa käsitellyt Landesgericht Wels ja muutoksenhakutuomioistuin Oberlandesgericht Linz hyväksyivät pääasian kantajien vaatimukset, PPS teki Revision-valituksen Oberster Gerichtshofissa. Se riitautti erityisesti sen, että nämä tuomioistuimet luokittelivat kyseisen tapahtuman "liikkeen luovutukseksi".

17 Oberster Gerichtshof katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan liikkeen luovutuksen olemassaoloa tutkittaessa on otettava huomioon ensinnäkin se, onko olemassa pysyvästi organisoitua taloudellista kokonaisuutta, jolla tarkoitetaan sellaista henkilöistä ja muista tekijöistä muodostuvaa kokonaisuutta, jonka avulla voidaan harjoittaa omaan tavoitteeseensa tähtäävää taloudellista toimintaa. Tämän jälkeen on tarkistettava, täyttyvätkö tällaisen kokonaisuuden luovuttamista uudelle omistajalle koskevat edellytykset, ottamalla huomioon kaikki tälle toimenpiteelle ominaiset tosiseikat (ks. vastaavasti asia C-13/95, Süzen, tuomio 11.3.1997, Kok. 1997, s. I-1259, 13 ja 14 kohta).

18 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mielestä liikkeen luovutuksen tarkastelulla on kuitenkin nyt esillä olevassa asiassa erityinen luonne, koska kyseessä on henkilöstöä vuokraava yritys. Se korostaa, että tällaisilla yrityksillä on jo määritelmänsäkin perusteella organisaatioyksikkönä vähän työntekijöitä niiden "omia tarpeita varten", koska työntekijät sijoittuvat muiden työnantajien luo, käyttäjäyrityksiin. Viimeksi mainitut sijoittavat kyseessä olevat työntekijät omiin organisaatioihinsa tarpeidensa mukaisesti. Suurin osa henkilöstöä vuokraavien yritysten työntekijöistä ei siis ole näiden yritysten omassa käytössä vaan muiden työnantajien käytössä.

19 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee siten, voidaanko muita yrityksiä varten kehitettyä lähestymistapaa, jossa lähtökohtana on "liikkeen" tai "liiketoiminnan osan" olemassaolo organisaatioyksikkönä, soveltaa henkilöstöä vuokraaviin yrityksiin. Ne eroavat myös perustavanlaatuisesti siivous- tai vartiointialan yrityksistä siinä, että käytettävissä olevat työntekijät eivät työskentele työnantajan yrityksessä määrättyä tehtävää varten (siivous- tai vartiointitehtävät) – jonka avulla voitaisiin yksilöidä liiketoiminnan osa – vaan eri tehtävissä käyttäjäyritysten harkinnan mukaan.

20 Tässä tilanteessa Oberster Gerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko kyseessä direktiivin [2001/23] 1 artiklassa tarkoitettu liikkeen tai liiketoiminnan osan luovuttaminen silloin, kun henkilöstöä vuokraavan yrityksen, jolla ei ole määriteltävissä olevaa organisaatiota, toimistovirkailija, yksikön johtaja sekä asiakasneuvojat ja toimitusjohtaja siirtyvät toiseen henkilöstöä vuokraavaan yritykseen näiden kahden henkilöstöä vuokraavan yrityksen yhteistyön yhteydessä ja suorittavat siellä aikaisempaa vastaavia työtehtäviä ja heidän kanssaan uuteen yritykseen siirtyvät joko osittain tai kokonaan myös molempien yritysten yhteistyön yhteydessä noin kolmasosa vuokralle annetuista työntekijöistä sekä asiakkaat, joiden palveluksessa he ovat (asiakkailla on erilaiset sopimukset kolmesta vuokratyöntekijästä viiteenkymmeneen vuokratyöntekijään)?"

Ennakkoratkaisukysymys

21 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava niin, että sitä sovelletaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa kyseessä on työntekijöiden siirto kahden henkilöstöä vuokraavan yrityksen välillä.

22 Direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohdan mukaan tätä direktiiviä sovelletaan yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovuttamiseen toiselle työnantajalle sopimukseen perustuvan luovutuksen taikka sulautumisen kautta.

23 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 2001/23 tavoitteena on jonkin tietyn taloudellisen kokonaisuuden työsuhteiden jatkuvuuden turvaaminen omistajanvaihdoksesta riippumatta. Harkittaessa sitä, onko kyseessä direktiivissä tarkoitettu liikkeen luovutus, ratkaisevaa on näin ollen, säilyttääkö kyseinen kokonaisuus identiteettinsä, mistä osoituksena on erityisesti liiketoiminnan tosiasiallinen jatkaminen tai uudelleen aloittaminen (ks. erityisesti asia 24/85, Spijkers, tuomio 18.3.1986, Kok. 1986, s. 1119, 11 ja 12 kohta ja yhdistetyt asiat C-232/04 ja C-233/04, Güney-Görres ja Demir, tuomio 15.12.2005, Kok. 2005, s. I-11237, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Sopimukseen perustuvan luovutuksen olemassaoloa koskevan edellytyksen osalta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohdan sisältöä ei voida määrittää ainoastaan sanamuotoon perustuvan tulkinnan avulla (ks. direktiivin 77/187 1 artiklan 1 kohdan osalta asia 135/83, Abels, tuomio 7.2.1985, Kok. 1985, s. 469, Kok. Ep. VIII, s. 49, 11–13 kohta ja asia C-29/91, Redmond Stichting, tuomio 19.5.1992, Kok. 1992, s. I-3189, Kok. Ep. XII, s. I-131, 10 kohta). Direktiivin eri kieliversioiden välillä olevien erojen ja sopimukseen perustuvan luovutuksen käsitteen osalta toisistaan poikkeavien kansallisten lainsäädäntöjen vuoksi yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut tätä käsitettä riittävän joustavasti direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi, toisin sanoen työntekijöiden aseman turvaamiseksi yrityksen luovutuksen yhteydessä (em. asia Redmond Stichting, tuomion 11 kohta ja yhdistetyt asiat C-171/94 ja C-172/94, Merekx ja Neuhuys, tuomio 7.3.1996, Kok. 1996, s. I-1253, 28 kohta).

25 Tämä joustava tulkinta koskee myös sen "sopimuksen" muotoa, jolla luovutus on toteutettu. Sopimukseen perustuvan luovutuksen käsite voi näin ollen tapauskohtaisesti tarkoittaa luovuttajan ja luovutuksensaajan välillä tehtyä kirjallista tai suullista sopimusta, joka koskee kyseessä olevan taloudellisen yksikön toiminnasta vastuussa olevan henkilön vaihtumista, taikka jopa näiden välistä hiljaista sopimusta, joka on tuloksena käytännön yhteistyötä koskevista seikoista, joista ilmenee yhteinen tahto tällaiseen muutokseen.

26 Pääasian osalta ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että kyseessä olevien työntekijöiden siirto on suoritettu Mayerin ja PPS:n yhteistyön puitteissa; näillä molemmilla oli lähtökohtaisesti samat johtajat, minkä vuoksi PPS pystyi aloittamaan samanlaisen toiminnan. Asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että niiden keskinäinen yhteistyö on tehnyt mahdolliseksi sen, että PPS harjoittaa tätä toimintaa samoille asiakkaille ja käyttää suurelta osin niitä

työntekijöitä, jotka olivat aikaisemmin työskennelleet Mayerin palveluksessa. Näin ollen näyttää ilmeiseltä, että tämän yhteistyön tarkoituksena ja tavoitteena oli Mayerin tuotannontekijöiden luovuttaminen PPS:lle.

27 Näin ollen sopimukseen perustuvan luovutuksen käsite, sellaisena kuin se on yhteisöjen tuomioistuimen tulkitsemana, ei estä toteamasta Mayerin ja PPS:n välistä yrityksen luovutusta, vaikka kyseiset yritykset eivät olekaan tehneet mitään kirjallista tai suullista sopimusta, kuten PPS totesi istunnossa.

28 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa on tarkistettava, koskeeko luokiteltava toimenpide koko yritystä vai vain osaa siitä, koska viimeksi mainitussa tapauksessa on yksilöitävä se yrityksen osa, josta on kyse.

29 Tältä osin on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen työntekijöiden siirto ei voi vastata koko yrityksen luovutusta. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että PPS on ottanut vain tietyn osan hallintohenkilöstöstä ja kolmanneksen vuokratyöntekijöistä ja että Mayer jatkoi taloudellisen toimintansa harjoittamista sen konkurssiin asettamiseen asti. Tämän jälkeen PPS:n kilpailijayritys osti Mayerin konkurssivarallisuuden ja jatkoi tämän yrityksen liiketoimintaa käyttämällä osittain sen työntekijöitä ja muita sen tuotannontekijöitä.

30 Siten pääasiassa kyseessä olevien Mayerin tuotannontekijöiden mahdollinen luovutus – toisin sanoen kyseisten työntekijöiden siirto – PPS:lle voi koskea vain osaa tästä yrityksestä.

31 Jotta direktiiviä 2001/23 voitaisiin soveltaa, luovutuksen on koskettava taloudellista kokonaisuutta, joka on järjestetty pysyvällä tavalla ja jonka toiminta ei rajoitu tietyn työn suorittamiseen. Taloudellisen kokonaisuuden käsitteellä tarkoitetaan siten sellaista henkilöiden ja muiden tuotannontekijöiden muodostamaa organisoitua kokonaisuutta, jonka avulla voidaan harjoittaa omaan tavoitteeseensa tähtäävää taloudellista toimintaa (yhdistetyt asiat C-127/96, C-229/96 ja C-74/97, Hernández Vidal ym., tuomio 10.12.1998, Kok. 1998, s. I-8179, 26 kohta ja em. yhdistetyt asiat Güney-Görres ja Demir, tuomion 32 kohta) ja joka on riittävän organisoitu ja itsenäinen (em. yhdistetyt asiat Hernández Vidal ym., tuomion 27 kohta).

32 Tällaisen kokonaisuuden ei välttämättä tarvitse käsittää huomattavaa aineellista tai aineetonta omaisuutta. Joillakin talouden toimialoilla nämä osatekijät ovat usein erittäin merkityksettömiä ja liiketoiminta rakentuu pääosin työvoiman varaan. Erityisesti ja pysyvästi johonkin yhteiseen tehtävään osoitettu organisoitunut työntekijäryhmä saattaa täten ilman muita tuotannontekijöitäkin muodostaa liiketoimintakokonaisuuden (em. yhdistetyt asiat Hernández Vidal ym., tuomion 27 kohta).

33 Tämä pätee sitäkin suuremmalla syyllä henkilöstöä vuokraaviin yrityksiin, kun otetaan huomioon direktiivin 2001/23 2 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan c alakohta. Tästä säännöksestä ilmenee, että tällaisten yritysten kanssa syntyneet

työsuhteet kuuluvat lähtökohtaisesti direktiivin 2001/23 soveltamisalaan, mikä merkitsee sitä, että niiden erityispiirteet on otettava huomioon kun tutkitaan niiden siirtämistä. Kuten ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, tällaisille yrityksille on yleisesti luonteenomaista se, että niiltä puuttuu oma yritysorganisaatio, jonka avulla voitaisiin yksilöidä tällaisessa yrityksessä eri taloudelliset yksiköt, jotka voidaan irrottaa luovuttajan organisaation mukaisesti.

34 Koska kyseessä olevalta henkilöstöä vuokraavalta yritykseltä näin ollen puuttuu yksilöitävissä oleva organisaatiorakenne, sitä on tarkasteltava ottamalla huomioon sen erityispiirteet sellaisen analyysin sijaan, jolla halutaan osoittaa taloudellisen yksikön olemassaolo sen organisaation perusteella. Tässä yhteydessä direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen yksikön olemassaolon arvioimiseksi on tarkistettava, muodostivatko luovuttajan siirtämät tuotannontekijät tämän toiminnassa operatiivisen kokonaisuuden, joka itsessään riitti yrityksen taloudelliselle toiminnalle ominaisten palvelujen suorittamiseen ilman, että oli tarpeen turvautua muihin merkittäviin tuotannontekijöihin tai muihin sen osiin.

35 Tältä osin on korostettava, että henkilöstöä vuokraavien yritysten toiminnalle on luonteenomaista vuokratyöntekijöiden välittäminen käyttäjäyrityksille eri tehtävien suorittamiseksi näiden yritysten tarpeiden ja ohjeiden mukaan. Tällaisen toiminnan harjoittaminen edellyttää erityisesti taitotietoa, työntekijöiden välittämiseksi soveltuvaa hallinnollista rakennetta ja vuokratyöntekijöiden ryhmää, joka voi siirtyä käyttäjäyrityksiin ja suorittaa niiden antamia tehtäviä. Sitä vastoin muut merkittävät tuotannontekijät eivät ole välttämättömiä kyseessä olevan taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi.

36 Se ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen korostama seikka, että vuokratyöntekijät on sijoitettu sen asiakkaan organisaatiorakenteeseen, jonka käyttöön heidät on osoitettu, ei sellaisenaan voi estää toteamasta taloudellisen yksikön luovutusta. Nämä työntekijät ovat nimittäin edelleen olennaisia tekijöitä, joita ilman henkilöstöä vuokraavan yrityksen olisi lähtökohtaisesti mahdotonta harjoittaa toimintaansa. Lisäksi se, että he ovat direktiivin 2001/23 2 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan c alakohdassa mainitussa direktiivin 91/383 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla sidoksissa työsuhteella henkilöstöä vuokraavaan yritykseen, ja se, että tämä maksaa heille suoraan palkkaa, vahvistaa heidän liittymänsä kyseiseen henkilöstöä vuokraavaan yritykseen ja näin ollen heidän panoksensa siihen sisältyvän taloudellisen yksikön olemassaoloon.

37 Edellä mainitusta johtuu, että hallintohenkilöstön, vuokratyöntekijöiden ja taitotiedon muodostamalla kokonaisuudella voi olla oma tavoitteensa eli sellaisten palvelujen tuottaminen, että käyttäjäyritysten käyttöön annetaan vuokratyöntekijöitä vastiketta vastaan, ja tällainen kokonaisuus voi muodostaa taloudellisen yksikön, joka on toimintakykyinen, ilman että sen täytyy turvautua muihin merkittäviin tuotannontekijöihin tai luovuttajan muihin osiin. Näin voi olla erityisesti nyt esillä olevassa asiassa siltä osin kuin ensiksi mainittu kokonaisuus muodostui yhdestä toimistotyöntekijästä, sivuliikkeen johtajasta, asiakasneuvojista, kolmanneksesta vuokratyöntekijöitä ja johtajista, joilla on taitotietoa; nämä seikat kansallisen tuomioistuimen on varmistettava.

38 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/23 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että sitä sovelletaan, kun osa hallintohenkilöstöstä ja osa vuokratyöntekijöistä siirretään toiseen henkilöstöä vuokraavaan yritykseen harjoittamaan siellä samoja tehtäviä samanlaisten asiakkaiden hyväksi, ja että kansallisen tuomioistuimen on varmistettava, että luovutuksen kohteena olevat tekijät ovat itsessään riittäviä, jotta kyseessä olevalle taloudelliselle toiminnalle ominaisia tehtäviä voidaan jatkaa ilman, että turvaudutaan muihin merkittäviin tuotannontekijöihin tai yrityksen muihin osiin.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 12.3.2001 annetun neuvoston direktiivin 2001/23/EY 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että sitä sovelletaan, kun osa hallintohenkilöstöstä ja osa vuokratyöntekijöistä siirretään toiseen henkilöstöä vuokraavaan yritykseen harjoittamaan siellä samoja tehtäviä samanlaisten asiakkaiden hyväksi, ja että kansallisen tuomioistuimen on varmistettava, että luovutuksen kohteena olevat tekijät ovat itsessään riittäviä, jotta kyseessä olevalle taloudelliselle toiminnalle ominaisia tehtäviä voidaan jatkaa ilman, että turvaudutaan muihin merkittäviin tuotannontekijöihin tai yrityksen muihin osiin.

Allekirjoitukset